

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN BUCUREȘTI

APARE DE DOUA ORI PE LUNĂ

Redacția și Administrația :
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

ABONAMENTUL

pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei pe an

SUMARUL

1. Pastorală I. P. S. Patriarh	5. Cronica Internă	***
2. Cuvântarea dela Seminarul Monahal a I. P. S. Patriarh	6. Daruri și Mulțumiri	***
3. Despre Rugăciune <i>Pr Toma Chiricuță</i>	7. Parohii vacante	***
4. Catehism ortodox <i>Traduc. de Pr. St. Iliescu</i>		

MIRON

Cu mila lui Dumnezeu Patriarh al României și al cetățenilor români dreptcredincioși de pretutindeni

Fiiilor noștri sufletești din ospitalierele State-Unite ale Americii de Nord și Canada.

Har și pace dela Domnul nostru Iisus Hristos, iar dela Noi părintească salutare și patriarhicești binecuvântări.

IUBIȚII MEI FII SUFLETEȘTI,

Cercetându-Ne în zilele acestea un fruntaș al vostru, am aflat cu bucurie din graiurile lui *«despre credința și dragostea voastră și că aveți de Noi bună amintire pururea, dorind ca să Ne vedeți, după cum și Noi pe voi; pentru aceasta Ne-am simțit mângâiați în voi prin credința voastră»*. (I Tesaloniceni, cap. 3, 5—7), îndemnându-Ne să vă trimitem câteva cuvinte de mulțumire și întărire duhovnicească.

Grija Noastră pentru voi, plecați dela vetrele strămoșești departe, în bogata țară a Americii, a fost mereu trează și caldă încă din vremea, când eram asessor la Consistorul nostru din Sibiu și mai apoi Episcop al Caransebeșului.

Dela suirea Noastră pe scaunul de

Mitropolit și Patriarh al României Mari, n'am încetat o clipă a Ne gândi la voi, cari sporeați cu numărul și cu bună starea, urmărind de aproape viața voastră cu toate bucuriile, cu toate greutățile și cu toate nădejdlile ei de mai bine.

Știam, că vă simțiți legați cu trup și suflet de *credința*, în care au trăit părinții și strămoșii voștri, că iubiți fără margini *limba și datinele* noastre străbune, atât de frumoase și mângâietoare și că păstrați cu sfințenie în inimile voastre dorul nestins de plaiurile scumpe ale *Patriei-mame*.

În deosebi am luat aminte la jertfele mari, ce le-ați făcut pentru zidirea de numeroase și frumoase Biserici, de case parohiale, școli și alte așezăminte ob-

ștești, menite să fie tot atâtea izvoare de întărire sufletească și trupească pentru voi, cari trăiți într'o țară străină și atât de depărtată.

Am văzut apoi mai ales, străduințele voastre neobosite din anii din urmă pentru o *nouă orânduire a vieții bisericești*, care să cuprindă toate parohiile noastre din *America*, într'o singură organizație puternică, după asemănarea celei de acasă, în frunte cu un Episcop, pusă sub ocrotirea Patriarhiei Noastre.

Noi înșine hotărâsem, mai de mult, să trimetem acolo un delegat al nostru, care să ne arate împrejurările și dorințele voastre de organizare. Deaceea cu atât mai mare ne-a fost bucuria, când am primit actele *Congresului bisericesc* ținut în primăvara trecută la *Detroit*, unde cu multă însuflețire ați hotărât noua așezare a Bisericii noastre ortodoxe din *America*.

Noi, împreună cu Sf. Sinod, vom cerceta, cu toată dragostea, hotărârile însemnate ce le-ați luat și nu vom pregeta să găsim cea mai bună deslegare, pentru împlinirea dorințelor voastre atât de creștinești și românești.

Și până atunci datorია Noastră de Patriah și păstor al tuturor Românilor de legea ortodoxă, ne îndeamnă să vă povățuim cu iubirea părintească la alipire neclintită față de *Biserica și credința noastră*. Păziți cu evlavie învățătura și rânduielile ei, așa cum le-ați cunoscut acasă în satele voastre și la părinții voștri, căci numai ele vă pot da bucuria de a trăi în Domnul și a birui greutățile, ce le întâlniți în truda vieții voastre de acolo.

Și, deoarece știm, câte ispite roiesc în jurul vostru, cari vreau să vă sape sufletul, vă sfătuiesc îndelung cu Sf. Apostol Pavel „*să fiți cu luare aminte asupra celor, ce fac desbinări și sminteli împotriva învățaturii pe care ați învăța-*

t-o. Depărtați-vă de ei, căci unii ca aceștia nu slujesc Domnului Nostru Iisus Hristos“ (Romani 16-17).

Țineți din toată inima la *limba și obiceiurile* noastre românești, pentru că ele sunt podoaba și mândria noastră din toate vremile. Ele singure Vă dau putința să vă simțiți *nedespărțiți* de Țara noastră mare și frumoasă, să vorbiți, să gândiți și să făptuiți la fel cu frații, rudele și cu neamul vostru de acasă. Deaceea citiți și vorbiți în familie neconținut, *românește*, sporiți școlile și cursurile, unde copiii voștri să învețe dulcele graiu al părinților noștri și să se încălzească de toată frumusețea cântecelor, portului, poveștilor și istoriei românești.

Fiindcă trăiți risipiți printre tot felul de neamuri străine, vă îndemn să vă *apropiați cât mai mult unii de alții* prin Biserică, prin școală, prin societăți, prin coruri și alte instituțiuni, cercetându-vă și ajutându-vă și în zile bune și în zile rele, ca astfel să puteți străbate mai ușor spre ținta vieții voastre.

Este știut că Țara dolarilor, cum se mai numește America, trezește în sufletul oamenilor poște mari după averi, fie și cu primejduirea vieții și peste tot a sănătății. Ci râvna voastră să nu fie așa. Aduceți-vă aminte de cuvântul Sf. Scripturi, care zice că «*Bogăția este o cunună pentru cei înțelepți* (Pilde 14.2) și ea crește când este strânsă încetul cu încetul, nu când este câștigată fără trudă (Pilde 13.11)».

Deaceea e bine să munciți cu răbdare și cu omenie, ca astfel averea, ce o dobândiți, să fie folosită, *întru înțelepciune*, pentru liniștea bătrânețelor voastre și pentru binefaceri pe seama Bisericii și a Neamului nostru.

Iar pentru că țara, în care v'ați așezat, v'a primit cu atâta bunăvoință și vă dă putința de a trăi cinstit și a agonisi a-

vere în mijlocul celor mai largi libertăți și pentru traiul sufletesc, e firesc ca la rândul vostru să fiți cu toată recunoștința față de ea. Vă îndemn, prin urmare, că precum ați făcut până acum, așa și în viitor, să cinștiți legile și rânduielile ei, să ascultați de stăpânirile cele legiuite și să ajutați cu faptele voastre la pacea și înflorirea ei.

Acestea sunt sfaturile, pe cari vi le trimetem, ca Păstor al Bisericii noastre și nu ne îndoim, că ele vor găsi răsunet în inimile voastre, îndemnându-vă să sporiți în viața creștinească, pe care o duceți acolo neîntrerupt, întru slava Domnului și cinstea neamului românesc.

Vom avea, ca întotdeauna, mare mângâiere sufletească, ori de câteori vom auzi despre viața și faptele voastre frumoase, căci, după luminatul cuvânt al Sf. Scripturi «*ca apa proaspătă pentru un om obosit, așa este o veste bună venită dintr'o țară depărtată*» (Pilde 25. 25).

Și acum, mișcat de grijă părintească pentru sufletele voastre, îmi înalț gândul către bunul Dumnezeu, înnoind ruga, ce am rostit-o acum 26 de ani pentru voi, și zicând cu adâncă smerenie:

Data în reședința Noastră patriarhală din București, la 15 Octomvrie 1929.

Cu arhieresti binecuvântări MIRON, Patriarh al României.

CUVÂNTAREA

I. P. Sf. Patriarh MIRON la inagurarea Seminarului Călugăresc dela Mânăstirea Cernica — 20 Octomvrie 1929.

Inalt Prea Sfințite! Precuvioși Stareți și Starițe, Cuvios Sobor mânăstiresc și Iubiți Ucenici de Călugărie!

În Ardeal, de unde am venit eu, nu erau mânăstiri. Și totuși încă pe timpul, când eram secretar la arhiepiscopia din Sibiu, am observat, că — după ce am intrat în cinul călugăresc — cuvântul meu avea mai mare influență la norocoasa aplanare a unor frământări agitate din viața constituțională a bisericii din Ardeal, în care scop eram trimis

«Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, cea ce îndreptezi pașii omenеști, cea ce ai scăpat cu preamărire pe Iosif de răutatea fraților săi și în Egipt pe dânsul ai povățuit și cu binecuvântarea bunătății tale l-ai făcut să sporească în toate cele bune; cea ce ai trimes lui Iacob și lui Tovie înger împreună călător, cea ce cu Luca și cu Cleopa împreună ai călătorit la Emaus și prin minunata ta putere veseli i-ai făcut să se întoarcă iarăși la Ierusalim: Călătorește și acum cu darul și cu binecuvântarea Ta cea dumnezeiască cu drept credincioșii Tăi robi, duși dela noi în lumea cea nouă; binecuvântează bunul lor scop și întreprinderile călătoriei lor îndreptează-le; fă cu nemărginita Ta bunătate și îndurare, ca să sporească în toate cele bune și să tie îndepărtata lor călătorie fără sminteală spre binele lor, al familiilor și al neamurilor lor; apără-i pe ei de toți dușmanii văzuți și nevăzuți și de toată întâmplarea rea, ca sănătoși cu pace și cu bună sporire întorcându-se la vatra părintească, să-Ți mulțumească Ție și să Te laude și preamărească din toată inima lor. Amin.

adeseaori ca al 3—4 comisar, în diferite părți ale mitropoliei de superiorii bisericеști.

Explicarea se găsește în faptul, că puținii călugări dela centrul eparhiilor Ardelene erau toți oameni aleși, cu superioară cultură iară ultimii călugări de mânăstiri, cum au fost Visarion venit dela Sârbi, protopopol! Nicolae Pop, devenit arhimandritul Mă-

năstirii Argeș, apoi călugărul Nicodim din părțile Făgărașului ș. a. — după unirea cu Roma a unei părți din Români și înainte de a se nimici toate mănăstirile ortodoxe prin foc și tunurile Austriace — au impresionat atât de adânc sufletul poporului în alergările lor întru apărarea credinței, a bisericii și salvării ei, încât amintirea lor nu s'a șters nici după 200 de ani.

Iată ce m'a îndemnat, ca în tot cursul activității mele pe terenul bisericesc să dau o deosebită atenție și monahismului. La Sibiu, în convorbirile mele zilnice cu Mitropolitul Ion Mețianu, al cărui secretar am fost câțiva ani, mereu îl influențam, încât o parte din averea sa a testat-o pentru a se înființa la timpul său un *așezământ de cultură cu conducere monahală*. La Colibița, un loc romantic din munții Bargăului, spre granița Bucovinei, am sădit un *nucleu de viață călugărească*, aducând dela mănăstirea Sucevița un călugăr de origine Ardelean; și — ca să aibă un venit asigurat — am înființat din casele și târlele Românilor aceluia loc, *parohie*. Acest călugăr trăește și azi acolo.

În Caransebeș, arhiva episcopiei este matoră cum am stăruit pentru întărirea micilor începuturi dela „Călugăra“ (Oravița) și dela „Izvorul“ (Bocșa-Montana); iar — în drumul spre o puternică mănăstire catolică — am înființat însumi un *schit* la „Belta Caldă“, pe care poporul — după o vizitație canonică — de o lună prin ținutul Făgetului în 1912 a botezat-o „Izvorul Miron“. Acolo am zidit o bisericuță, după planul nepotului meu Gheorghe Rusu în stilul bisericuțelor din Regat; și i-am crescut un tânăr călugăr tocmai aci la Cernica.

Iară în anii trecuți am clădit în satul meu natal Toplița cu jertfe de câteva milioane „Mănăstirea Sf. Prooroc Ilie“ pe o foarte valoroasă și frumoasă grădină de 9 pogoane, pe care am populat-o cu 7 călugări și am înzestrat-o cu 32 jugăre pământ arabil de o rară calitate, la Dumbrăvioara, iar în zilele trecute a primit și 50 jugăre pădure bună de brad, la Bilbor, în valoare de peste 2 milioane numai jurul ei.

* * *

Ceeace de 10 ani am făcut pentru ridicarea monahismului din Mitropolia dela București, este prea bine cunoscut. Prea Cuvioșilor stareți și starețe ale mănăstirilor

mele, aci prezenți. Examinând la început situația mănăstirilor, mi-am făcut următorul program: 1. Să stăruiesc mereu — și cu elementele modeste ce le am — să *îmbunătățesc*, cât va fi posibil, *viața internă* din mănăstiri, ca să decurgă cu evlavie și disciplină, îndatorind pe cei ce doresc a îmbrățișa cînul monahal a-și câștiga oarecare cunoștințe pe cale de autodidacți, și a *face examen* de admitere în călugărie, ba s'au făcut și începuturi de *modeste cursuri școlare*. Un pas spre progres mijlocesc și aceste începuturi. Călugării, care cer hirotonirea, trebuie să depue și un *al 2-lea examen*, ceva mai pretențios.

2. Să pun ordine cât mai stricte în gospodărirea economică a mănăstirilor, în care privință starea veche eră sub toată critica în cele mai multe locuri. Indreptarea a mers greu. Relele erau adânc înrădăcinate, încât a trebuit, ca eu însumi personal, să îndeplinesc munca de îndreptare la primirea în mănăstiri, la moșteniri, la eclesiarhie, la arhondărie, la sporirea producției, la valorificarea ei, la stabilirea bugetelor și la cheltuieli și peste tot unde credeam, că un progres e posibil.

Astfel am realizat *fonduri de sute de mii* și la cele mai sărace mănăstiri: la Pasărea, Țigănești, Viforâta, Zamfira, Ciorogârla. La Susana s'au clădit câteva case frumoase. La Ghighiu, în timpul războiului cu totul dărâpanată, ruınată, se isprăvește o *frumoasă clădire* cu vr'o 12 chilii. La Căldărușani s'au reparat — cu cheltuieli de mai multe sute de mii — *multe case*. La Ciorogârla e în zidire o *casă mare*, cu chilii, stăreție și atelier, pentru care s'a investit până acum un milion. Am reparat radical și metocul ei dela București, care va aduce dela 1930 anual chiria de cel puțin lei 100.000. Aci s'a zidit și *grajd și trei odăi* în etaj. La Țigănești, un *mare atelier* e în zidire, pus sub acoperiș; va costa peste *trei milioane* lei. Aci este și un *magazin* pentru desfacerea obiectelor necesare pentru maici, și o mică *prăvălie* pentru desfacerea lucrurilor de mână ale maicilor. Hărnicia și energia stăreței Emilia și a ajutoarelor sale merită toată lauda. Iară la Cernica, s'a reparat cu spese de *câteva milioane* partea cea mai mare din ce a ars acum 5 ani la Sf. Gheorghe, în valoare de vre-o 4 milioane și multe *alte case dărâpanate*, între care și *casa Mitropolitului Ni-*

fon. La Căldărușani, Ceptura, Cernica, Scăeni și Ghighiu etc., s'au făcut *plantații de vie* de multe pogoane și se continuă.

Căldărușanii are un *fond de peste un milion* realizat în trei ani, pe când dela înființare până atunci nu a avut nici un ban, ca fond. *Metohul* dela București al Căldărușanilor a fost *pus în rând* și închiriat cu 70.000 lei în loc de 7000 lei cât era. Metohul Cernicăi dela București s'a evacuat de locatarii grațiuși și s'a *închiriat cu 280.000 lei anual*, plus reparații. La venirea mea în București, erau toate metohurile ocupate de locatari grațiuși, cari cu mari greutateși au fost evacuați.

Căldărușanii au acum un *venit anual de lei peste 1 milion* din care an de an se fac îmbunătățiri, până când în marea sală din careul căldirei se va putea începe o școală sau un atelier. La Cernica cu oameni noi am ridicat bugetul la *venite considerabile* în sumă de peste 3.000.000. Mai are un *fond în numerar de peste un milion lei*, care sperăm a-l spori în curând la peste 3 milioane. Cu ajutorul fostului ministru de culte, C. Banu, care mi-a dat un ajutor de 300.000 lei, am înființat o *tipografie bună*, cumpărând dela Reșița, în fosta mea eparhie dela Caransebeș, o tipografie în stare bună cu peste 600.000 lei. Am adaptat în scopul acesta *clădirea dispensarului*, înființând și o *legătorie de cărți*. Cum — afară de starețul de atunci — toți călugării mănăstirei erau contra tipografiei —, au făcut mari greutateși, uneori cu foarte perfide și abjecte mijloace, încât succesiv a trebuit să î înlocuiesc. Am fost silit să pun tipografia sub conducerea tipografiei cărților bisericești din București, a cărei trecere în posesia bisericei îmi era asigurată înscris încă de Ministru Cultelor O. Goga. Tipografia cărților bisericești avea personal și lucrători de prisos, plătiți din bugetul Cultelor. Din ei am detașat la Cernica conducători, etc., iar în loc de călugări am folosit *17 orfani de război, cari aci au devenit lucrători tipografi*. Toate acestea le-am făcut ajutat de D-l inspector T. Păcescu, care dela început mi-a înțeles și ajutat năzuințele cu experiențele sale tehnice. Conducătorii de mai târziu ai Mănăstirei au înțeles rostul tipografiei. I-am pus în fruntea ei; ei a găsit apoi ucenici — novici. Azi tipografia e cu totul în mâna mănăstirei. Are un buget special de peste un milion.

În ea s'au tipărit multe lucrări mari ca

Mineile pe lunile Iulie, August, Sept, Decembrie, 3 volume mari din „Istoria bisericească universală“, Liturgia, Rânduiala științirii bisericeii, Cărți de rugăciuni, Catehism, toate tipăriturile și registrele pentru noua organizație bisericească.

Veniturile tipăriturilor pe ultimii 2 ani fac bruto două milioane cu câștig anual de 300.000 lei.

În mănăstirile de maici am înființat *atelieri* de țesut: la *Ciorogârla*, în care se țes cele mai alese stoffe de mătase, bumbac etc. La *Zamfira*, *Viforâta* ateliere de covoare, la *Țigănești* atelier de covoare care a luat un avânt remarcabil. La *Suzana* am înființat *orfelinat* pentru orfanele de război *cu școală primară*, care are învățătoare crescute de mănăstire, și atelier de țesut și de mici covoare. Acum sunt acolo orfane susținute de județul Ilfov. La *Pasărea* am înființat un *mare orfelinat de fete*, orfane de război, și o *școală primară*. Rânduri întregi de copile crescute în duh bisericesc, au eșit de aci și intrat în diferite școale superioare, normale, profesionale etc. În scopul acesta s'a adaptat la *Pasărea* de școală o *veche clădire* dărăpănată. Am la mână testamentul unei evlavioase doamne dela București cu o *moștenire de mai multe milioane*, spre a înființa un orfelinat permanent de copile sârmane și a le crește în el. La *Pasărea* a fost o vară, *cursuri de cântări bisericești* pe psaltichie sub conducerea profesorului *Pasărea*; iar la *Țigănești* o *maică absolventă de conservator* a început să instrueze cântări corale, pe lângă admirabilele cântări de strană de acolo. Mai multe maice au făcut *cursuri la școlile profesionale*, luând diplome, altele au învățat broderii de fir de aur etc.

Iară ca patron al societății „Acoperirea Maicii Domnului“ am dat tot sprijinul vrednicelor maice *Ardelene* *Epiharia*, *Olga* și *Teodosia Gologan*, cari după multe peripeții prin alte părți — s'au adăpostit cu așezământul lor monahal la mănăstirea *Bistrița*, jud. *Vâlcea*, de sub ocrotirea *P. S. episcop Varolomeu*. Ele întretin acolo un *seminar monahal pentru maice*, cu curs primar și secundar, elevele făcând examen înaintea unei comisii de stat.

Din eparhia mea am trimes acolo cu oarecare stăruință *17 eleve*, alese de prin diferite mănăstiri de maice, orfane și rude ale maicelor.

La obținerea acestor rezultate am fost ajutat dela început de conducătoarele mânăstirilor de maice; iar la cele de călugări m'am folosit de puțini, căci au fost cazuri când întreg soborul punea neînchipuite piedici delegaților mei. Ba uneori aveau săgeți răutăcioase îndreptate contra lor trimițându-mi vorbă respicată, că d. e Vornicul Cernica nu pentru tipografie de cărți bisericești a înființat mânăstirea, ci pentru altceva; deci n' avem dreptul a călca hrisoavele. Au uitat, cum *Macarie*, care învățase meșteșugul tiparului în Veneția, a tipărit chiar *prima carte* în țara Românească „Octoihul Slavon“ (1508); cum călugărul *Moise* tipărește „Molitfelnicul“ (la 1545), cum Egumenul *Melchisedec* tipărea cărți rituale la mânăstirea *Negru Vodă din Câmpulung* (1635). Tot Molitfelnicul și alte cărți cu ajutorul tipografului *Ștefan Eromonah* din Ohrida, cu *Dionisie* Eclesiarhul. Călugărul *Meletie Macedoneanul* a adus din porunca lui *Matei Basarab* tipografie dela Kiev, dela românul *Petre Movilă*, și a așezat-o în mânăstirea dela Câmpulung. Egumenul *Nectarie Pelagoneanul* tipărea în mânăstirea *Govora* (1638); învățatul călugăr *Filofteiu* traduce și tipărește la *Snagov* (1700) „Invățăturile creștinești“. Cine nu a auzit de diaconul *Coresi* și tipăriturile lui? Și de atâtea harnici călugări din toate mânăstirile însemnate?

Dar după ce au observat schimbarea și progresul s'au pus și Cernicanii toți la treabă.

* * *

Dintre mânăstirile secularizate am recâștigat pentru biserică „Mânăstirea Plătărești“, cu biserica lui *Matei Basarab* cu o frumoasă și mare grădină și o dependență — *casă de locuit* — fostă a Ministerului de justiție. Reparată acea Mânăstire, ar fi foarte potrivită pentru o fabrică de lumânări de ceară. Asemenea mânăstirea odinioară atât de frumoasă dar ruinată *Comana*, pe care am închiriat-o pentru o școală de menaj, susținută de *D. na general Averescu*, cu condiția de a-i face mari și succesive reparații.

Am reînviat cu neașteptate greutate mânăstirea *Negru Vodă dela Câmpulung*, în care — cu ajutorul „Soc. Ocr. Orf. de Război —“ al cărei președinte de onoare eram, am înființat cu profesori preoți un seminar teologic pentru orfanii de război cu peste 200 elevi. Anul acesta va da prima promoție din clasa 8-a. El va con-

tinua cu alți orfani: de preoți, cântăreți bisericești, etc. Călugării instituți acolo au început a aduce toate în rând cu ajutorul comitetului școlar, al oficialității și al altor binevoitori din Câmpulung. Călugării au introdus slujbe mânăstirești, ce atrag multă lume și din împrejurimi.

Am asigurat de curând prin lege, ca Primăria Capitalei București să restaureze vestita mânăstirea a lui *Tepeș Vodă Snagov*, și s'o susție, plătind personalul, ce va fi numit de noi, căci statul a dăruit capitalei lacul și pădurea, cari au fost ale mânăstirei.

Un harnic călugăr a înființat la *Slănic* (Muscel) un schituleț cu bisericuță, case cu șapte chilii, grădină frumoasă, pomet, vie și plantație de model, cu lac de pește și raci.

Schitul „*Crasna-Izvoarele*“ din Prahova a fost pus în rând cu case și dependințe; iară alți călugări — devotați unei vieți strict ascetice — au refăcut sub conducerea preotului de mir din Câmpulung, *Moiescu*, schitul *Cetățuia-Muscel*, atât de romantic situat în vârful stâncilor unui munte dela *Stoinești*.

* * *

Necesar este acum, când ocupațiile mele nu-mi permit a da aceeași atenție mânăstirilor și a le conduce personal, ca bunele începuturi să nu înceteze a se desvolta, și Preacuvioșii conducători ai lor să continue a clădi pe temelii puse cu cruțare și harnicie, îndemnați de nobila ambiție de a lăsa după ei urme neperitoare de progres. Și dacă așa se va face, vă puteți închipui, că în curs de mai multe decenii, ce frumoase vor fi rezultatele?

* * *

Caracteristic e, că de câte ori am cercetat mânăstirile mele nu mi-a cerut nimeni până de curând o carte, ci dorințele și plângerile erau de altă natură. Deci ridicarea monahismului nu atârnă dela îndreptarea în gospodăria sărăciei sale, ci dela cultura pregătitoare și superioară, ce trebuie să li se dea. În scopul acesta am făcut ultimul pas al programului meu, pe care îl mai cred posibil în zilele noastre; *Inființarea la Cernica a unui seminar călugăresc cu cursuri liceale*, care să dea elevilor noviți și călugări o cultură generală, cu specială considerație la viața călugărească, la evlavie, abnegația, altruism, și atmosfera plină de cucernicie, în care au

să trăiască; iar în urmă cei mai distinși din absolvenți să facă și studii superioare teologice, literare, etc., ca să introducă în mănăstiri și o vie activitate teologică, literară, artistică, etc.; câțiva înși ași dori să devie medici și farmaciști.

Seminarul dela mănăstirea Neamțu, cu patru cursuri, a primit o direcție practică, de agronomie, etc.

Pentru a putea adăposti la cursurile seminarului 80 elevi interni, pe lângă partea deja reclădită dela Sf. George, s'au mai adaptat numeroase clădiri și s'au înzestrat cu cheltuieli de peste un milion jumătate lei, (o parte din ajutorul de stat, iar partea cea mai mare din mijloacele mănăstirei). Pentru aceasta conducătorii ei de azi egumenul Zosima, monahul Grigoraș și alții, mult au alergat.

Am ținut să inagurez eu personal primul an școlar, spre a atrage atenția corpului profesoral asupra *necesității vitale pentru biserica noastră* de a ridica cultura călugărilor din mănăstiri, ca să devie misionari și muncitori în toate ramurile de activitate creștinească, capabili de orice jertfe, rugându-i să-și deie toată silința a conlucra la această de toată lumea așteptată prefacere și reînviere a vechilor tradiții mănăstirești. Am nădejdea și încrederea, că Preacuvioșii, director al seminarului, arhimandrit Chezarie Păunescu, starețul Zosima, monahul casier Grigoraș și ceilalți fruntași ai mănăstirei — în armonică conlucrare — vor îngriji de acest seminar și de elevii lui și ucenicii lor, ca de ochii din cap, legând și de munca lor reînvierea călugărismului român.

De altă parte să mulțumesc Onor. Ministerul de Culte pentru ajutorul însemnat material, ce mi l-a pus la dispoziție, precum și acelor distinși funcționari ai Ministerului de Culte, secretar general Stancu Brădișteanu, director Ștefan Popescu, și mai ales profesorului universitar și inspector la ministerul de Culte, Savin, cari mi-au ușurat mult sarcina deschiderii acestui așezământ.

Iară elevilor noviți de acum și din viitor doresc și le cer, să devie și să iasă din acest seminar, prin munca profesorilor, plini de duhul de organizare al Egumenului — Arhimandrit *Gheorghe Ardeleanu* și al ucenicilor vestitului *Paisie*, — de zelul și hărnicia lui *Macarie Gramaticul* și a lui *Anania Melega*, care a mai încercat a face aci o școală de frați (1863) și care a tradus și tipărit multe cărți; și în fine să urmeze viața plină de sfințenie a lui *Calinic*, care — înainte de a deveni episcop la Râmnic — a fost aci stareț 30 ani și își are aci mormântul, drept pildă pentru a îndruma din el viața călugărilor, ce vor ieși din acest seminar.

În fine rog pe I. P. Sf. Arhiepiscop și mitropolit Atanasie, care și la bătrânețele sale ne dă pilda de mare hărnicie literară prin lucrările sale, ce le tipărește ca să mă înlocuiască, dând seminarului sprijin *direct* și zilnic și complete competente sfaturi întru pășirea lui pe calea de a da roadele cele mai bune spre binele bisericii și spre ușurarea împlinirii misiunii sale în mijlocul poporului român, Amin.

Cernica 20 Oct. 1929.

MIRON,
Patriarh.

DESPRE RUGĂCIUNE¹⁾

Iubitul meu frate nevăzut,

Azi vreau să vorbesc cu tine despre rugăciune. Vor face — după mine același lucru ceilalți frați ai mei de preoție, plecând dela cea mai autentică rugăciune din câte s'au rostit vreodată pe acest pământ: dela rugăciune «Tatăl Nostru», pe care ni-a dat-o Insuși Fiul lui Dumnezeu, spre a ne ajuta cu dânsa în mijlocul lumii.

Eu însă vreau astăzi să mă adâncesc, dimpreună cu tine, în acest mare lucru,

dăruitor de viață, care se cheamă rugăciune. Deci nu despre o amintită rugăciune mă voi întreține cu tine. Ci despre rugăciunea însăși, ca principiu de viață.

Te-ai rugat tu vre'o dată, iubitul meu frate? Iartă-mă dacă te lovesc cu întrebarea mea. Pentrucă la drepul vorbind nu este nici un om, care să nu se fi rugat, cel puțin

1) Predică ținută la Radio, în Dumineca de 20 Octombrie a. c.

odată, în viața lui. Măcar în copilărie. O, copilăria este vârsta rugăciunii! Îți aduci tu aminte? Cum îngenuchiai simplu în fața icoanei! Cum îți împreunai mâinile și ochii îi ridicai spre chipul încremenit al Sfântului zugrăvit? Și rosteai fără de meșteșugire *rugăciunea ta*. Îți îndreptai gândirile mai presus de lume. O, icoana era numai un tărâm de pe care își lua sborul, întocmai ca o ciocârlie, sufletul tău spre cer. Acoperișul casei și zidurile se dădeau parcă într-o parte. Lumea se topia în neguri. Oamenii păreau umbre și toate lucrurile visuri. În fața închipirii tale, înzestrată par'că dintr'o dată cu puteri de zugrăvire nemărginite, se deschidea cerul, întocmai ca o sală imensă, zidită din aer străveziu și din nouri. Lumini infinite împrăstiau par'că raze de jur împrejurul tău. Și drept înaintea ta, așezat pe un tron de aur, ședea bunul Dumnezeu, Bătrânul din ceruri. Se uită cu ochi buni și nemărginit de adânci la tine, la gândurile, și la toată inima ta. Și rugăciunea ta par'că spunea cu mult mai mult Lui, de cât îți spunea ție. Un zâmbet de abia distins sub valul de mustăți albe și deasupra unei bărbi nesfârșite îți spunea că rugăciunea ți-a fost primită. Și te ridicai deacolo liniștit, dela rugăciunea ta. Așa s'au petrecut în adevăr lucrurile, *atunci*, în copilărie!

Dar de atunci a trecut vreme. Copilul curat și sincer, care erai tu, nu mai este astăzi. Tu ai devenit, pe rând: adolescent, tânăr, bărbat, moșneag. Și odată cu această creștere în dimensiunile tale cele din afară, dimensiunile dinlăuntru se micșorau neconținut. Tu ai pierdut din visuri, din doruri și din avânturi. Grădina inimii tale și-a scuturat florile. Și îndeosebi floarea cea mai minunată, dintre toate florile inimii, și-a pierdut petalele: *floarea rugăciunii*. Acum ea stă goală de orice podoabă. În locul petalelor albe și parfumate ar fi trebuit să fie acum rodul unei vieți născute din spiritul rugăciunii. Dar vai! Floarea s'a scuturat înainte de vreme și viața ta e pustie!..

Poate că exagerez — vei zice, sigur, tu. Viața nu e pustie atâta vreme cât tu lucrezi. De dimineață și până seara viața ta este o neconținută lucrare. Zidești punte de muncă peste cei doi stâlpi de întuneric ai nopții care se duce și a celei care vine. Și astfel iată că viața e plină de o mulțime de roade.

Iubitul meu! Să nu ne lăsăm înșelați de

vorbe. Vorbele sunt frumoase, dar pot fi și goale de cuprins. Căci te întreb eu astăzi pe tine, după ce mai întâi mi-am întrebătuț cugetul: Ce sens poate să aibă viața fără de o perspectivă veșnică, care așteaptă dincolo? Bine. Tu lucrezi. Lucrezi azi, lucrezi mâine, și astfel încontinuu. Până la clipa aceea, când, tocmai ca și în simfonia X a marelui Beethoven, se face deodată tăcere în camera ta de lucru și la ușă auzi degetul, care bate să-i deschizi: e degetul morții. Oh! spune-mi ce faci tu în fața acestei clipe? Fără de credință într'o veșnicie, care te așteaptă cu iubire, spre a te primi cu căldură în cuprinsul ei viu. Ce faci tu cu viața dacă ea este pentru tine o zidire neîntreruptă peste o apă fără țărături? Ce fel de inimă ai tu, când, în călătoria ta obositoare prin meleagurile cu desăvârșire streine ale lumii acesteia, nu ai în îndeplinirea ta sfântul gând mângăitor al unei case părintești, de unde tu știi că ai plecat într'o zi îndepărtată în urmă, și de care te apropii acum, cu fiecare clipă ce respiri în drumul către moarte. Oh! este cea mai mare nenorocire a nu crede într'un *dincolo*, într'un cer și într'un Dumnezeu. Lumea aceasta apare, pentru omul ce și-a pierdut Dumnezeul viu al copilăriei sale, ca un imens palat pustiu, din care a plecat stăpânul și acum el nu mai oferă privirilor tale de cât urmele rămase goale ale pașilor lui. O nesfârșită tristeță te cuprinde în golul, care mărturisește de dânsul și tu simți, ca o sfâșietoare durere, că zadarnică este și sălășluirea ta într'însul. „Viața este o nebunie și tristă și goală” — precum spune marele Eminescu — pentru omul care și-a pierdut Dumnezeul, care i-a luminat și călăuzit copilăria.

Oh! dar par'că te aud, frate, cum gemi și întrebi: «dar pentru ce am pierdut oare pe Dumnezeul meu?» Și: «Mai este oare cu putință ca să mi-l mai regătesc?» Două întrebări mari, adânci și complicate, la care eu voi răspunde însă simplu și fără meșteșugire: «L'ai pierdut pe Dumnezeul tău din pricină lipsei de continuă legătură a ta cu El. Tu L'ai avut și L'ai cunoscut, de față, pe Dumnezeu, numai atâta vreme cât L'ai căutat și ți s'a descoperit. Acesta a fost rezultatul cel nespus de scump al rugăciunilor tale. Omul își descoperă Dumnezeul numai în măsura în care se roagă Lui. Din clipa în care ai întrerupt chemarea

ta către El, din clipa în care ți-ai întors inima ta de la El, și între tine și El ai lăsat să se așeze zidul opac al păcatelor tale, fără să-l dărâmi încontinuu cu ciocanul rugăciunii, tu ai pierdut din fața inimii și a cugetului icoană, cu dimensiuni infinite, a Domnului Dumnezeu. Negurile au prins să te învăluie, depărtarea să te soarbă și inima să ți se răcească. Buzele s'au strâns mute, și nu mai pot chema, picioarele s'au făcut de piatră, și nu mai pot ingenunchia, iar mâinile refuză să mai facă semnul, care te poate elibera. Un somn cumplit de vrajă, întocmai ca și în poveste, când Făt-Frumos este pus să păzească iepelul zgrițuroaicei, simți că ți se lasă, din ce în ce mai adânc, în sânge și în suflet și iată că nu mai este prea mult până ce capul tău va sta înfipt într'un par din gardul care îi înconjoară curtea blestemată.

Dragul meu? Vrei să-ți regăsești acum pe Dumnezeul pierdut? Vrei tu ca într'o clipeală să părăsești tărâmul morții și să revii la adevărata viață, care te așteaptă luminoasă și slobodă, aici, lângă Dumnezeu? În casa ta părintească. În veșnicia ta, de unde te-ai desprins odată, atunci când tu te-ai născut, și unde va trebui să te întorci odată, atunci când îți va veni ceasul? De vrei în adevăr aceasta. De vrei să-ți regăsești viața, pe care ai pierdut-o. De vrei să reintri în pacea, bucuria și nevinovăția, pe care de atâta vreme tu nu le mai ai. De vrei să redevii copilul bun și în adevăr bogat, care ai fost cândva, atunci când ai șezut. Atunci *roagă-te, frate*. Da, aceasta-i taina. Roagă-te încontinuu până ce vei în-

via. Nu te uita că ești de piatră și buzele nu mai pot să rostească numele Tatălui uitat. Cu atât mai puțin să te îngrijești de faptul că nu știi să întruchipezi din înșiruire de vorbe aceia ce socotești tu că este o rugăciune. O, nu! O rugăciune este un lucru simplu, ca însăși viața. Ea este o întoarcere către Domnul. O privire către El. O așteptare. Un strigăt. E destul să dorești cu a-dâncul inimii tale ca să te poți ruga *Lui*, pentru ca deodată să descoperi, cu ochii înălăcrâmați de bucurie, că tu chiar te rogi. Rugăciunea este o taină, care înfloreste peste noapte în glastra inimii tale. Pentru aceasta însă este nevoie numai de atât: Ca tu să stăruiești în a crede în îndurarea Domnului. Să crezi și să aștepti. Să stai cu inima întoarsă spre izvorul de îndurare infinit al Domnului Dumnezeu. Apele stau încrămenite sub zona de ghiață albă a iernei din Februarie. Dar într'o neștiută clipă de Mart apele se eliberează. Ghiața se subțiază pe nesimțite sub răsufletul Primăverii. Și apele curg slobode la vale, spre ocean. Așa e și cu sufletul tău. Expune-ți sufletul înghețat sub lumina iubirii lui Dumnezeu. Privește la El. Nădăjduiește. Așteaptă. Căci nu se poate să nu vie clipa, dumnezeiască pentru tine, când zona indiferenței tale de acum va sări de pe inimă și apele sufletului tău se vor putea îndrepta prin rugăciune spre bunătatea lui Dumnezeu.

Atunci când îți vei recuceri rugăciunea vei naviga din plin în oceanul Dumnezeirii.

Și numai atunci vei înțelege tu ce înseamnă să ai în tine adevărata viață.

Preot TOMA CHIRICUȚĂ.

CATEHISM ORTODOX CONTRA SECTANȚILOR

EDIȚIA SFÂNTULUI SINOD BULGAR.

de Bogoliubov-Kalnev.

Despre cele două legi și testamente (urmare).

Intrebare. Punerea celor două lespezi de piatră în arca alianței, lespezi scrise de degetul Dumnezeesc, nu arată oare că poruncile decalogului sunt mai mari și mai obligatorii decât celelalte porunci din Pentateuc (cele cinci cărți ale lui Moisi) care — fiind

scrise de mâna lui Moisi nu a fost pus în sicriu, ci lângă el (Deuter. 10: 2—5)?

Răspuns. Însemnătatea poruncilor și împlinirea lor obligatorie nu atârnă de materialul pe care au fost scrise și nici de locul unde se păstrează, ci de cuprinsul lor și de gradul de autoritate al persoanei care le-a rostit.

În Pentateuc au fost scrise de două ori

aceleași porunci Dumnezești ce au fost să-pate pe lespezile de piatră (Eșire 20: 1—17 și Deuter. 5: 1—21), din care pricină Pentateucul singur este vrednic de o îndoită cinste, mai mare decât lespezile de piatră ale poruncilor. Scopul punerii tablelor în sicriu, cum și scopul punerii Pentateucului lângă sicriu este unul și același.

După cum „înaintea sicriului mărturiei“ a fost pus un vas de aur cu mană „spre păstrare întru neamuri ca să vadă pâinea ce ați mâncat în pustie“ (Eș. 16: 23—34), și toiagul înflorit al lui Aaron, în semn de socotință fiilor neascultători“ (Num. 17: 10), tot așa și Pentateucul lui Moise a fost rânduit de o parte a sicriului ca să mărturisească împotriva lui Isdrael în vreme de neascultare: „Luați cartea legii aceștia și o puneți de laturea sicriului legii Domnului Dumnezeului vostru, și să fie acolo mărturie asupra ta“, poruncește Moise leviților, „căci știu eu împotrivirea ta și cerbicea ta cea vârtoasă“ (Deuter. 31: 26—27). Exact cu același scop au fost așezate în sicriu și cele două table ale legii spre a aminti poporului Ebreu în chip vădit „despre legătura Domnului care o au făcut-o El cu părinții noștri, când i-a scos din pământul Egiptului“ (3 Imp. 8: 21), din care pricină tablele legii se mai numesc și „tablele mărturiei“ (Eșire 31: 18).

Toate aceste lucruri sfinte, păstrate în și lângă sicriu trebuiau să fie pentru Iudei „mărturii“ despre milostivirea Dumnezeiască față de ei, vădită în minuni mari și în evenimente istorice din viața lor cum și despre făgăduiala dată Evreilor; din această pricină: „i-a jurat pe ei și i-a legat cu blestem și jurământ să păzească și să facă toate poruncile Domnului Dumnezeului nostru și judecățile lui și îndreptările lui“ (Neem. 10: 29).

Este lucru de nimic să stai și să judeci, ce este mai mare și mai sfânt: tablele legii sau Pentateucul, mana sau toiagul lui Aaron. Toate acestea au fost deopotrivă de sfinte pentru Ebrei, la vremea lor. Dar toate acestea și-au pierdut deopotrivă însemnătatea lor de odinioară odată cu venirea lui Mesia-Hristos. El a dat lumii învățătura Sa nouă, dumnezeiască, „scrisă nu pe table de piatră, ci pe tablele de carne ale inimii“ (2 Cor. 3: 3).

Cele zece porunci au fost date numai pentru poporul Ebreu. În Pentateuc însă existau și porunci universale, pentru întreaga

omenire. Acestea, dat fiind rostul lor, sunt cu mult mai mari, stau cu mult mai sus decât poruncile decalogului scrise pe table de piatră.

Intrebare. De unde se vede că în Vechiul Testament au existat porunci mai mari decât cele din decalog?

Răspuns. Lucrul acesta se vede chiar din cuvintele Mântuitorului Hristos. La întrebarea legiuitorului: „care este cea mai mare poruncă din lege“, Hristos a numit drept cea mai mare nu pe a treea — privitoare la Sâmbătă și nici vre-o alta din cele zece porunci ale Decalogului, scris pe table de piatră de însuși degetul lui Dumnezeu și păzite în sicriu, ci a zis: iubește pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, cu toată vârtutea ta: *această este prima și cea mai mare poruncă*; iar a doua, asemenea celei dintâi —: iubește pe aproapele tău ca pre tine însuși; în aceste două porunci atârnă toată legea și proorocii“ (Mat. 22: 36—40).

Ambele porunci, cele mai mari, după cuvintele lui Hristos, nu se găsesc în Decalog, ci în cartea Deuteronom (6: 5) și în cartea Levitic (19: 18). Cu toate acestea ele nu au fost scrise de degetul lui Dumnezeu ci de Moisi și stăteau nu în sicriu, ci la o parte, lângă el. Așa dar, afirmația sâmbetiștilor că cele mai mari porunci se găsesc în decalog — inclusiv și porunca privitoare la Sâmbătă, este o rătăcire grosolană ce se împotrivesc Insuși Mântuitorului Hristos.

Intrebare. De unde se vede că legea. V. Testament a fost schimbată de Hristos și înlocuită cu o nouă învățătură a Lui?

Răspuns. Lucrul acesta se vede atât din proorociile V. Testament cât și din însăși învățătura Mântuitorului și a sfinților săi Apostoli.

Vorbind despre păgâni, proorocul Isaia a prezis că pentru ei va veni o nouă lege pe care o va da Mesia cel așteptat de toate popoarele: „Iată robul meu, pe care-L sprijinesc, Alesul meu, în care își găsește plăcere sufletul meu. Am pus Duhul meu peste El; El va vesti neamurilor judecată... și în legea Lui vor nădăjdi ostroavele (toate popoarele îndepărtate)... și te voi pune ca legământ al poporului, ca să fii lumină neamurilor“ (Isaia 42: 1—6).

Proorocul Ieremia vorbește deadreptul și clar despre nimicirea V. Testament și despre

Evrei cărora li se va da un nou legământ cu totul deosebit de cel de mai înainte: „Iată vin zile, zice Domnul și voi pune casei lui Israel și casei lui Iuda legătură nouă de pace. Nu după făgăduința care am făcut cu părinții lor în ziua în care i-am luat pe ei de mână și i-am scos din pământul Egiptului... Că acesta este așezământul meu de pace care voi așeza cu casa lui Israel după zilele acelea, zice Domnul: dă voi legile mele în gândurile lor și în inimile lor le voi scri și le voi fi lor Dumnezeu și ei vor fi mie popor“ (Ierem. 31: 31—33) Tălmăcind această proorocie a lui Ieremia despre noul legământ, apostolul Pavel învață: „zicând, un nou așezământ, Domnul a învechit pe cel dintâi. Iar ce se învechește și îmbătrânește este aproape de piere“ (Evr. 8: 13),— iată de ce Hristos „schimba“ pe prima (lege) ca să pue pe cea de a doua „(harul și adevărul)“ Evr. 10: 9.

Intrebare. Până când a existat vechea lege și când a fost înlocuită?

Răspuns. „Legea și proorocii, învață Hristos, au fost până la Ioan: de atunci se binevestește împărăția lui Dumnezeu“ (Luca 16: 16), fiindcă „sfârșitul legii este Hristos“, vorbește ap. Pavel (Rom. 10: 4). „Legea este dată la urmă din cauza călcărilor de lege, până când era să vie urmașul „(Galat. 3: 19), care este Hristos“ (stih 16).

„Legea ne-a fost nouă un învățător spre Hristos, ca să ne îndreptăm din credință. Iar dacă a venit credința, nu mai suntem sub învățător“ (Galat. 3: 24—25), ci „toți fi ai lui Dumnezeu prin credința în Iisus Hristos“ (stih 26), „care a desființat vrajba în trupul său și legea poruncilor cu învățătura“ (Efes. 2: 15) și a dat evreilor și păgânilor o nouă lege a sa, a harului și adevărului așa că „cine este în Hristos: este făptură nouă, cele vechi au trecut, iată: s'au făcut noi“ (2 Cor. 5: 17).

Intrebare. Dacă întreaga lege veche împreună cu decalogul au fost schimbate, atunci nu se distruge oare cu aceasta întreaga lege morală și nu se dă oare puțință oamenilor să păcătuiască fără să fie pedepsiți deoarece nu mai au poruncile legii vechi?

Răspuns. „Schimbând pe prima“, adică legea veche, Hristos „a rânduit pe cea de a doua“ adică legea Noului Testament. Această lege osândește tot așa de mult toate neleguirile pomenite în Decalog ca: închinarea

la idoli (1 Ioan. 5: 21; 1 Cor. 10: 7), necinstirea părinților (Efes. 6: 1) preacurvia și furtul (1 Cor. 6: 9—10), omorul (1 Ioan. 3: 15), mărturia mincinoasă (Col. 3: 9; Apoc. 21: 8) etc., totdeodată oprește și alte nelegiuri despre care legea cea veche nu vorbește nimic, ca: beția, bărfirea, mândria mânia și multe altele (Ef. 4: 25—32; 5: 4—5, 26; Galat. 5: 19—21; Iac. 1: 19—21; 3: 14—15; 4: 1—12 etc.).

Lucru de căpetenie însă este acela că legea N. Testament nu numai că îmbrățișează tot V. Testament dar îl lărgeste și-l ridică la înălțimi neajunse. Hristos — în locul vechii legi „a literii care omoară“, scrisă pe table de piatră— a dat o nouă lege „a duhului însuflețitor“, scrisă pe pietrele inimii omenești. Pentru a ne încredința despre prioritatea nemăsurată a N. Testament față de V. Testament este destul să citim predica de pe munte a Mântuitorului Hristos. — „Ați auzit că s'a zis:“ ochiu pentru ochiu și dinte pentru dinte „(Eș're. 21: 24). Eu însă vă spun vouă să nu stați împotriva celui rău; iar cui te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt“. „Ați auzit că s'a zis celor de demult să nu preacurvești (Eș. 10: 14). Eu însă vă spun că oricine se uită la femeie, poftindu-o, a și preacurvit cu ea în inima lui“ etc. (Mat. capitolele 5, 6 și 7).

Este oare cu puțință să dăinuiască legea neisprăvită a lui Moisi dimpreună cu cele zece porunci și să existe la rând cu înălțata lege a N. Testament, a lui Hristos? Se înțelege, că nu fiindcă a fost desființată pentru totdeauna împreună cu poruncile (Efes. 2: 15).

Intrebare. Ce concluzie putem trage din învățătura mincinoasă a adventiștilor (pe care am cercetat-o) privitoare la cele două testamente și legi date poporului evreu în V. Testament?

Răspuns. În V. Testament nu au existat două Testamente și nici două legi dintre care: unu ar fi dat Evreilor de Dumnezeu. Insuși și de aceea trebuie păzit de creștini în veci, iar celălalt a fost dat de Moisi și de aceea a fost schimbat de Hristos. A existat un singur testament și acela este legea lui Dumnezeu. L'a dat Dumnezeu prin robul său Moisi și acesta l'a scris în Pentateucul său. Nici Hristos, nici apostolii nu au învățat vreodată despre cele două testamente vechi sau legi ci despre unul vechi și altul nou.

Legea cea veche „a fost un învățător spre

Hristos“ (Galat. 3: 24); „iar dacă a venit credința, nu mai suntem sub învățător“ (stih 25), fiindcă atunci când a venit Hristos a desființat toată „legea veche a poruncilor cu învățătura“ Sa (Efes. 2: 15), „ținându-l pe cruce dimpreună cu sâmbăta V. Testament, cu tăerea împrejur și cu tot felul de ceremonii și sărbători iudaice care au fost umbra celor viitoare“ (Col. 2: 13—17); odată cu venirea lui Hristos, Soarele adevărului, întreagă această umbră a dispărut pentru totdeauna, fără întoarcere.

Pentru noi creștinii, întreaga lege veche dimpreună cu poruncile, cu tăerea împrejur, cu sărbătorile iudaice și cu diferitele ceremonii „referitoare la trup“ nu mai au nici o însemnătate fiindcă toate acestea au fost „rânduite numai până la vremea îndreptării“ (Evr. 9: 10). „Până la venirea credinței eram păziți sub lege“ (Galat. 3: 23), „acum însă, ne am desfăcut de lege și am muncit față cu ea, care ne ține în silnicie, așa încât noi slujim (lui Dumnezeu) întru înnoirea Duhului și nu întru bătrânețea slovei“ (Rom. 7: 6).

Sectanții, cari țin din întreaga lege veche

numai o singură poruncă — privitoare la sâmbăta — fără ca să se taie împrejur, fără să prăznuiască Paștele jidovesc cu azimă, sărbătoarea corturilor, lună nouă, anii jubiliari, fără ca să îndeplinească și celelalte numeroase ceremonii și prescripțiuni din Vechiul Testament se găsesc sub blestem fiindcă stă scris: „Blestemat este oricine nu stăruiește întru toate cele scrise în cartea legii“ (Galat. 3: 10; Neem. 10: 29; Ierem. 11: 2—5). Dacă de asemenea, sectanții ar dori să păzească în tregime legea veche și atunci ar pieri fiindcă cei ce se îndreptătesc cu legea și rămân fără Hristos, sunt lipsiți de har (Rom. 7: 4).

Toți creștinii trebuie să-și amintească în totdeauna de cuvintele Sf. Ap. Pavel: „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul legii, jăcându-se, pentru noi, blestem“ (Galat. 3: 13). „Țineți-vă întru libertatea cu care Hristos ne-a făcut liberi și nu vă prindeți iar în jugul robiei“ (Galat. 5: 1).

Traducere Pr. ST-ILIESCU
Misionar.

C R O N I C A I N T E R N A

I. P. S. Patriarhul Regent la Congresul General al Preoților.

Sanctitatea Sa, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Regent a ținut să onoreze cu prezența Sa Congresul General al preoților, ținut la Bucuuești în zilele de 15 și 16 Oct. a. c. Dăm aici în rezumat cuvântarea — îndemn a Sanctității Sale și așteptăm ca ideile exprimate să fie însușite și aplicate de toți slujitorii altarului cu ferma convingere că vom servi cauza scumpei noastre biserici strămoșești. Socotim că a sosit momentul, să facem zid împrejurul scaunului episcopal și strânși uniți prin legătura dragostei creștine, dragostea dela tată la fiu și dela fiu la tată să pornească la lucru cu o deosebită râvnă apostolicească.

„Mă folosesc de acest congres pentru a da un îndemn nou și puternic slujitorilor ortodocși.

Creștinismul a fost dușmănit la începuturile lui, dar creștinismul a învins. Acum, după două mii de ani curentele anticreștine culminează în atitudinea de împotrivire față de autorități.

Preoțimea trebuie să lupte împotriva tuturor curentelor vrăjmașe, de tot felul.

Vrăjmașii de ani subminează ideia de autoritate. Impotriva acestora trebuie dusă lupta.

În unirea clerului și înmănușarea credincioșilor noștri stă biruința așezământului bisericesc împotriva vrăjmașilor.

În unitatea tuturor clericilor în jurul mare instituții a Patriarhiei stă biruința împotriva tuturor curentelor.

De când stau la cârma bisericii române am observat o înflăcărare în viața pastorală a preoților. Oamenii cari până acum priveau cu scepticism pe preoți, azi au început să arate un deosebit interes.

În provincie, intelectualii încep iarăși să frecventeze biserica. Eu găsesc că preotul trebuie să năzuiască a fi un șef intelectual.

Aceste fapte mă bucură și îmi dau nădejdi. Noi latinii avem superioritate intelectuală. Ne-o recunoaște toată lumea. Ne înflăcărăm și ne încălzim repede. Incepem lucrarea, dar ne lăsăm repede de ea. Temerea mea este de a nu fi un foc de paie și înflăcărarea ce ne cuprinde acum când

biserica noastră e o patriarhie. Sa nu ne lăsăm entuziasmați ci să nu continuăm munca.

Vă rog ca bunul început să fie astfel brăzdat în adâncul poporului ca să devie tot mai luminat, tot mai puternic, să contribuie la schimbarea și îndreptarea și a conducătorilor și a poporului nostru pe căile lui drepte.

Noi biserica ortodoxă vom fi mândri de a fi contribuit ca și în trecut la întărirea temeliei neamului nostru.

În această nădejde veți contribui și la întărirea ideii de autoritate și ordine.

Numai dacă vei ști asculta, vei ști să dai și porunci.

În această nădejde vă salut și eu pe toți câți vi veniți din toate colțurile țării aci în orașul le reședință patriarhală, și doresc ca lucrările ființelor voastre să aibă succes. Doresc ca doleanțele clerului să fie bine soluționate, atât cele de ordin moral cât și cele de ordin material, care trebuie să pună preoțimea la adăpostul multor nevoi.

La Cernica Duminică, 20 Octombrie 1929, Inaugurarea Noului Seminar Monahal.

Duminică, 20 Octombrie, 1929, vechea și istorica Mănăstire a piosului împărtășitor al dreptății care a fost Vornicul Cernica, a trăit câteva ceasuri de măreață sărbătoare! Înalt Prea Sfințitul Patriarh al României ortodoxe, Arhipăstorul înțelept pe care am putea să-l numim cu drept cuvânt: „iubitul de monahi“, a pătruns între zidurile grave ale curiosului locaș pentru a aprinde facla culturii creștine și românești care să lumineze pașii celor ce și-au propus să urmeze calea perfecțiunii vieții evanghelice. Spiritele celor ce odihnesc în istoricul așezământ vor fi trezăriți nedomirite la vederea acestei străluciri și vor fi asistat sfioase la înscrierea celui mai sublim capitol al istoriei acestei venerabile mănăstiri. Își vor fi dat seama numai-lecât însă — și viitorul va confirma acest lucru — că cel care se găsea în mijlocul lor — după exemplul Divinului Mântuitor, care nu ca să strice legea se pogorase din scaunul năririi Sale, ci ca să plinească, să desăvârșească — venise nu să sdruncine temeliele vieții creștine zidite în acel sfânt locaș, ci ca să clădească pe acele temelii tradiționale cel mai desăvârșit și mai măreț templu de viață conștient religioasă creștină. În dorința sa

vie de a vedea viața monahală ridicată la nivelul de perfecțiune morală și înțelegere spirituală la care l-au dus mărețele chipuri ale sfinților întemeietori, Sf. Vasile, marele doctor și sf. Antonie îngerul în trup — care a realizat cu atâtea secole înainte sfântul pe care François d'Assise îl va da mai târziu ucenicilor săi de a nu avea din corp decât atâta cât trebuie pentru a învălui sufletul.

Înalt Prea Sfințitul Patriarh Miron și-a întocmit un întreg program de nobile și ferice transformări a vieții mănăstirilor noastre.

Acest program — Înalt Prea Sfințitul Patriarh a accentuat-o în mod deosebit — formează, prin realizarea lui continuă, una din cele mai mari satisfacții a înaltei sale misiuni de Arhipăstor. Mănăstirile românești care înseamnă pe solul frământat al Țării noastre încercate epocile de glorie națională și de perseverență și intensă viață religioasă și pietate creștină, întristau inima de bun român, adânc înțelegătoare a trecutului neamului, a I. P. Sf. Patriarh. Situația lor și morală și materială eră tristă. Vitregia neamurilor și evenimentele politice prin care a trecut poporul nostru românesc au avut repercursiuni nefericite asupra vieții materiale, mai întâiu, a acestor locașuri, în care și viața morală s'a găsit atinsă și diminuată încet, încet.

În această parte, s'au și îndreptat, îndată, atenția și eforturile actualului Arhipăstor. Multe Monastiri au intrat din nou în posesia bunurilor pe care spiritul hrăpăreț al unora le privase în mod ilegal. Aproape toate metocurile au fost restabilite și organizarea economică internă a mănăstirilor propriu zise făcute pe noi baze.

Dar odată cu aceste îmbunătățiri materiale, celelalte puncte din frumosul program de care am amintit își așteptau aplicarea ce nu aveă să întârzieze cu toate multiplele și urgentele ocupații ale Șefului suprem al Bisericii și al neamului.

Organizarea launtrică a Mănăstirilor aveă să reînvieze trecutul de rodnică activitate de pe timpul călugărului Macarie tipograful a lui Gheorghe Ardeleanu și alții. Lucrul manual trebuie să fie încurajat, ca astfel viața de rugăciune și meditație a călugărilor să fie completată cu munca brațelor, o rugăciune ea însăși:

Ajungem însăfârșit la cel mai măreț punct al programului Înalt Prea Sfințitului Patriarh și anume: fondarea în mănăstiri a unor se-

minarii monahale, în care frații intrați să urmeze în calea sfaturilor evanghelice să poată să-și lămurească însemnătatea vieții creștine și să aprofundeze literatura creștină-bisericască și disciplinele elementare ale Teologiei ortodoxe.

La Cernica, Duminică, 20 Octombrie tocmai acesta a fost scopul venirii I. P. Sf. Patriarh: inaugurarea primului seminar monahal și binecuvântarea muncii depuse în comun de personalul Mănăstirii propriu zise precum și de conducătorii direcți ai Seminarului.

Sosirea I. P. Sf. Patriarh la Cernica a fost la orele 11 dimineața. Natura însăși lua parte la această sărbătoare, îmbrăcată de razele temnatice ale soarelui de Octombrie.

La Mănăstire, totul eră pregătit pentru primirea Șefului suprem al Bisericii. La ușa bisericii, Inalt P. Sf. Sa, fostul Mitropolit Primat al Ungro-Vlahiei, îmbrăcat în vestmintele strălucitoare ale rangului său ierarhic, și înconjurat de ceilalți Prea Cuvioși Părinți Stareți ai diferitelor mănăstiri ale Ungro-Vlahiei, au primit pe distinsul arhipăstor al țării cu crucea și Evanghelia, conform tradițiunilor Bisericii noastre ortodoxe. În acest timp corul tinerilor monahi elevi ai Seminarului nou înființat, cântau cu căldură imnul de bună primire a Șefului Bisericii.

După Te-Deum, la care au asistat și numeroși credincioși veniți pentru această deosebită împrejurare, I. P. Sfințitul Patriarh, cu graiul său atât de savuros în accentul căruia se recunoaște origina sa din mândrul podiș al Transilvaniei, a arătat într'un expozeu luminos și bogat în date plină de o importanță nebănuită, intențiile Inalt Prea Sf. Sale, dorința sa de o înălțare sub toate raporturile a vieții noastre religioase și mai ales monahale. Am putut vedea, așa cum am indicat mai sus, mărețul program de activitate ce și-a propus să realizeze și a și realizat în fericita sa arhipăstorie.

Ca încheiere, I. P. Sf. Patriarh, a încredințat I. P. Sf. Atanasie, care locuiește în Sf. Mănăstire Cernica, supravegherea acestui Seminar, pe care-l binecuvintează, exprimându-și dorința de a trăi să vadă roadele sale.

I. P. Sf. Atanasie a luat apoi cuvântul, foarte mișcat de cuvintele Arhipăstorului Bisericii, care pomenise cu multă bunăvoință de activitatea cărturărească a celui dintâiu, asigurând pe primul Patriarh al României, că acest început de viață culturală în mână-

stiri alături de cea religioasă, va fi continuat cu râvnă și dragoste. Nu va fi nimic neglijat pentruca să fie o fericită armonie în cele două direcțiuni ale vieții monahilor, astfel ca dorința I. P. Sf. Patriarh să fie pe deplin realizată. Ureeză mulți ani și putere Șefului Bisericii, de a vedea realizarea frumoaselor opere începute și de a conduce mai departe destinele Bisericii noastre ortodoxe române.

În urmă a luat cuvântul P. Cucernicul Părinte Chesarie Păunescu, mulțumind Părintelui Patriarh de înalta cinste de a fi venit să binecuvinteze începutul activității Seminarului fondat de I. P. Sf. Sa și se angajează, în numele întregului corp profesoral al noului Seminar, de a munci pentru prosperarea acestei instituții menite să dea lumină tinerilor noștri monahi.

La rândul său, Prea Cuviosul Stareț Zosima, a ținut să ureze bun venit Prea Inaltului oaspe și să arate cât este de înfloritoare viața Sf. Monastiri, în urma înțeleptelor directive de organizare și gospodărie primite dela Arhipăstorul Bisericii. Arată cât e de disciplinată viața călugărilor, care-și îndeplinesc cu dragoste îndatoririle lor.

Promite să lucreze mână în mână cu conducătorii noului Seminar, pentruca rezultatele muncii să fie cât mai aproape de așteptările Șefului Suprem.

Însfârșit, din rândurile asistenților din dreapta, iese D-1 Inspector al Ministerului Cultelor, I. G. Savin, care cu multă însuflețire își exprimă mulțumirea sa sufletească de a fi putut ajuta pe I. P. Sf. Patriarh la realizarea programului de ridicare a vieții religioase-morale a Bisericii noastre în general și a mănăstirilor în special, Domnia-Sa subliniază cu multă energie marele foloase pe care Statul le-a avut de pe urma Bisericii, nu numai morale, dar și materiale. Statul, în deficultățile sale economice și-a salvat situația utilizând bunurile mănăstirilor și ale Bisericii în general.

Cu aceasta, și-a creat o datorie mare, pe care nu e iertat s'o uite, și anume aceea de a ajuta la rândul său Biserica în nevoile în care se sbate acum. În toată activitatea avută, D-1 Savin afirmă că a căutat să se conformeze convingerilor sale intime că adică Biserica e singura și cea mai puternică garanție a vieții noastre naționale, culturale și morale. Biserica trebuie întărită și sprijinită întotdeauna. Acest lucru se poate realiza grupân-

du-ne cu toții în jurul I. P. Sf. Patriarh, Șeful suprem al Bisericii noastre și ajutându-l în operele sale mărețe. D-l Savin vede în Seminarul monahal nou înființat ca și în cele ce se vor mai înființa, bune mijloace de a forma viitori ostași care să constituie ca o armată a I. P. Sf. Patriarh. O astfel de armată e absolut necesară pentru realizarea intențiilor misionare și culturale ale Șefului Bisericii.

Toată asistența e cucerită de aceste însuflețite cuvinte ale D-lui I. G. Savin. I. P. Sf. Patriarh însuși este auzit exclamând cu aprobarea: „Foarte bine, foarte bine“!

După aceasta, se prezintă I. P. Sf. Patriarh Cartea de aur a Seminarului Mănăstirii, spre a-și depune semnătura.

Indată după ce semnează și I. P. Sf. Atanasie, toată asistența iese în fața bisericii pentru a poza în fața aparatului fotografic, având în mijloc pe I. P. Sf. Patriarh, I. P. Sf. Atanasie și P. C. Chesarie Păunescu, directorul noului Seminar.

După o mică întreținere cu Părinții Stareți și cu Prea Cuvioasele Starețe precum și alți asistenți, I. P. Sf. Patriarh acceptă să ia masa la Mănăstire, unde totul fusese aranjat după cuviință.

Lă sfârșit, I. P. Sf. Patriarh se ridică și rostește următoarele cuvinte în esență.

Așezămintele vieții noastre sunt astfel întocmite că între Regele unei Țări și un simplu ostaș sunt asemănări: cel dintâiu s'a găsit alătura de cel din urmă. In același

fel, între un Patriarh și un călugăr sunt asemănări. Aceste lucruri sunt menite să îndemne pe cei mici de a se ridica la înălțimea celor mari, căutând să urmeze calea pe care aceștia din urmă au urmat-o. Fondarea Seminarului din Monastirea Cernica are acest scop de a da puțința călugărilor modești de a se ridica prin cultură și viață aleasă cât mai sus sub raportul intelectual și moral. Ureează ca seminarul monahal să prospere astfel ca să corespundă așteptărilor tuturor, și ale Ministerului de Culte și ale tuturor ce au la inimă ridicarea Bisericii și vieții noastre religioase. Ridică paharul, încredințând seminarul buneii-voințe și părinteștei supravegheri a I. P. Sf. Athanasie și a celorlalți conducători.

I. P. Sf. Atanasie ridică deasemenea paharul și urează ca așa după cum în trecut Mănăstirea a avut rol de alinătoare de dureri și nevoi pioase, deacum înainte să satisfacă nevoile intelectuale și culturale.

Corul Seminarului a cântat apoi mai multe imnuri religioase, care au complectat atmosfera de înălțătoare comuniune între Șeful Bisericii, conducătorii și conducătoarele Sf. Mănăstirii profesorii Seminarului și elevii ei însuși în această sublimă voință de realizări mari și creștinești.

La orele 3¹/₂ p. m. I. P. Sf. Patriarh descindea în Palatul din dealul Sf. Mitropolii din București.

N. CAZACU
Secretar eparhial

DARURI ȘI MULȚUMIRI

Cucernicul Proeot Stan Marinescu, paroh al parohiei Tecuci Kalinderu I., jud. Teleorman circ. II., a donat suma de lei 40.000 (patru zeci mii), pentru biserica parohială „Cuvioasa Parasheva“ din jud. Teleorman.

Noi îi aducem mulțumiri pe această cale, rugând pe bunul Dumnezeu să reverse darurile sale asupra lui.

Consilier referent, Pr. EUGEN BĂRBULESCU

Donațiunile făcute bisericii din parohi. Prunaru Vlașca în anii 1927-29.

1. D-l Ioan Georgescu, una dveră o (perdea).
2. Stan M. Dobre episcop-paracliser, o masă cu fața de pânză și un sfeșnic metal

3. Vladu M. Dobre (cons. parohial) o candelă.
 4. Hristea Iancu, îmbrăcămintea Sf. Antimis și una tavă pentru anafură.
 5. Nicolae Ștefan (șef de post)
 6. a) Ilinca Gurulanu
b) Maria Gh. St. Petra
c) D-tra St. Tâlpeanu
d) Mihai Ilie
}	văduve	{	câte un
			așternt
			în biserică
7. D-tru Sp. Vasile reangajat 200 lei
 8. Banca Populară Prunaru 2700 „
 9. Banca Populară „ 1500 „
 10. Banca Populară „ 3000 „
(din cari 1500 s'au încasat mai sunt 1500)
 11. Primăria 1927 1960 „
 12. „ 1928 10000 „
 13. „ 1929 prevederi bugetare :
- Din venitul cârciumilor $\frac{1}{3}$ (10900) dela ex-

traordinar 15000 pentru reparația bisericii 3500 chiria casii pers. parohial și 1200 plata paracliserului.

14. Obștia locuitorilor Prunaru 1927 . 13000 lei
 15. „ „ „ 1928 . 6000 „
 16. „ „ „ 1929—14000 „

17. In anul 1927 printr'un proces-verbal s'au obligat enoriașii parohiei a da câte 1000 lei pe cap de familie, pentru reparația generală a bisericii plătibile în 3 ani.

Onor. Prefectura Vlașca a aprobat în bugetul comunii Prunaru câte 400 lei din cari s'au încasat numai o parte din cauza secetei consecutivă 3 ani.

Restul; fiind aprobat în buget, rămâne să se încaseze.

18. Stan M. Dobre 1928 una candelă.
 19. Ilie Guiu (reînnoirea policandruului 700 lei
 20. Radu Burcea (două mânecute).

Consiliul și Epitropia parohială le aduc mulțumiri și pe această cale tuturor, iar noi rugăm pe bunul Dumnezeu să le răsplătească fapta lor și să le ajute să termine ceia ce au început ferindu-i de secetele ce i-a bântuit ultimii anii.

Paroh, Pr. T. N. BANU

Prin stăruința Domnului C. Stănescu director în Ministerul Industriei și Comerțului a donat Bisericii Parohiale Manga jud. Dâmbovița D-1 Strollă directorul Tipografiei „Lupta“ din strada General Budișteanu un rând de vesminte în valoare de 18.000 lei.

Tot acestei Parohii s'a donat de către D-1 Grigore Tolea avocat din T-viștea suma de 5000 lei pentru casă parohială.

PAROHII VACANTE

Se publică concurs, în termen de 30 zile, dela data publicării acestui concurs, pentru ocuparea postului de preot paroh al parohiei Progresul-Belu, devenit vacant pe ziua de 1 Sept. a. c. prin demisiunea titularului preotul N. Stoicescu.

Parohia are circa 1500-1800 familii cu 5-6000 suflete.

Există biserică în Progresul. Casă parohială nu are. Venitul epitrahilului ar putea fi până la 15.000 lei anual. Candidații vor înainta cererile însoțite de actele cerute de regulament, direct Arhiepiscopiei Bucureștilor,

Protoiereu, Econ. Tr. VINTILESCU

Se publică concurs pentru ocuparea postului al II-lea de cântăreț dela parohia Principele Nicolae-Mărcuța, rămas vacant prin demisiunea

titularului Ghr. N. Otopeanu pe ziua de 1 Octombrie a. c.

Candidații vor înainta cererile însoțite de acte, Protopopului respectiv imediat după publicarea vacanței în Curierul „Apostolul“.

Protoiereu, Econ. CONST. MOISIU

Se publică vacanța postului de cântăreț I dela Mănăstirea Seminar Negru Vodă din Câmpulung.

Căutăm un bun cântăreț spre a fi și profesor la școala de cântări din localitate. Se preferă un călugăr, care va avea și locuință în mănăstire.

Arhiepiscopia Bucureștilor.

Parohia Dragomireștii-din-Vale, din acest protopopiat devenind vacantă prin demisiunea titularului, se publică concurs pentru ocuparea ei

Parohia se compune din cătunele Dragomireștii din-Vale și Zurbana, ambele cu o populațiune de 315 capi de familie și 1153 suflete. Are 2 biserici, casă parohială și sesia parohială. Salariu, conform gradului de studiu și venitul epitrahilului.

Doritori vor înainta cererilor însoțite de actele necesare, Sf. Mitropolii.

Potropop N. POPIAN

Posturi de cântăreți vacante în Arhiepiscopia Bucureștilor.

Protopopiatul jud. Prahova, circ. I Ploești.

1. Belciug 2. Gherghița 3. Malamuc 4. Pietroșani.
 5. Pleașa 6. Popești 7. Puchenii Crainci 7. Românești 9. Strejnicu și 10. Târgușorul vechiu.

Toți cântăreții ce se vor numi la aceste parohii vor beneficia de $\frac{1}{4}$ din pământul destinat personalului bisericii și din veniturile întâmplătoare.

Protopop, CONST. M. PETRE

Protopopiatul de Breaza-Prahova

1. In parohia Aricești (Ractivan) 2. In parohia Bănești 3. In parohia Brătășanca 4. In parohia Breaza de sus II 5. In parohia Călinești 6. In parohia Cornu de Jos 7. In parohia Ghirdoveni 8. In parohia Haimanale 9. In parohia Nedelea 10. In parohia Ocina 11. In parohia Podu-Vadului 12. In parohia Provița de sus I 13. In parohia Secăria 14. In parohia Urleta 15. In parohia Fricooasa amcele posturi și 16. In parohia urbană Sinaia.

In Circumscripția III Urlați

1. Sf. Voevozi-Urlați (Călugăreni) 2. Călugăreni I (Călugăreni) 3. Conduratu (Călugăreni) 4. Inotești (Călugăreni) 5. Vadu-Săpat (Călugăreni) Valea-Popii (V. Călug.)

Cererile, însoțite de acte, se vor înainta consiliilor parohiale respective, care vor face recomandarea către Protopopiate. Dintre acte nu va lipsi dovada că au depus examen înaintea comisiei instituite în fiecare protopopiat.

Consiliul arhiepiscopesc Secția Bisericească